

поступовому, взаємообумовленому та обґрунтованому втіленні в практичну обліково-аналітичну діяльність ідей управлінської орієнтації. Отже, подальші дослідження в цьому напрямку є перспективними, бо, зважаючи на складність окресленої проблеми, у статті, присвяченій розгляду одного із її аспектів, вирішити повністю це неможливо.

Список використаних джерел:

1. Моссаковський В.Б. Управлінський облік та його особливості у сільському господарстві/ Моссаковський В.Б., Бублик С.Я. [Електронний ресурс]– Режим доступу до статті: <http://magazine.faaf.org.ua/content/view/153/35/>.
2. Пантелюк Л. Особливості управлінського обліку в сільському господарстві / Пантелюк Л., Лепетан І.[Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://sophus.at.ua/publ/2013_11_21_22_kampodilsk/sekcija_2_2013_11_21_22/osoblivosti_upravlinskogo_obliku_v_silskomu_gospodarstvi/36-1-0-741.
3. Тлущкевич Н. Організація управлінського обліку (практика впровадження на сільськогосподарських підприємствах)/Бухгалтерський облік та аудит. – 2007. – №7. – С.13 – 25.

Зубака Роланд Віталійович,
студент спеціальності «Облік і оподаткування»,
Зозуляк Марта Михайлівна,
старший викладач кафедри
обліку і оподаткування та маркетингу,
Мукачівського державного університету

БУХГАЛТЕРСЬКИЙ БАЛАНС: ЙОГО СУТНІСТЬ ТА ІСТОРІЯ

Майно підприємства та його зобов'язання безперервно беруть участь у сфері виробництва. Щоб визначити величину всього майна і зобов'язань, дати їм економічну оцінку за звітний період, а також оперативно керувати організацією, управляти її фінансово-господарською діяльністю, необхідно формувати узагальнені дані про господарські засоби та джерела їх утворення. Таке узагальнення досягається в процесі складання бухгалтерського балансу.

Дослідженню історії бухгалтерського балансу присвятили свої праці багато вітчизняних та іноземних вчених, серед них В.Е. Ануфрієв, Й. Бетге, Н.А. Бреславцева, Ф.Ф. Бутинець, Є.В. Мних, М.Я. Остап'юк, З. Плиса, Я.В. Соколов, К.Ю. Циганков, Л.В. Чижевська та інші.

Баланс, як одна із центральних економічних категорій, використовується в економічному житті з давніх часів. Матеріальні баланси широко застосовувалися у Стародавньому Китаї для забезпечення контролю за рухом і збереженням цінностей. У Стародавній Греції вели баланси окремих господарств та баланси кредитних установ. У Стародавньому Римі ведення балансу на державному рівні було необхідним для здійснення контролю та ефективного управління. Отже, у Стародавньому Світі баланс використовувався як система показників, що відображала кількісне співвідношення двох елементів або сторін будь-якої

діяльності (доходів і видатків держави, вхідних і вихідних грошових потоків).

Термін «баланс» походить від латинського «bilanx», що означає «ваги з двома шальками, рівновага, урівноваження». Появу бухгалтерського балансу відносять до середини XIV століття і пов'язують з Л. Пачолі та його Трактатом «Про рахунки та записи». Положення «Трактату» знайшли своє продовження в працях Д. Кардано (1539 р.), Д. Манчіні (1549 р.), В. Котрулі (1573 р.), Л. Флорі (1633 р.); Я. Імпіна (1543 р.); І. Готліба (1531 р.) та В. Швайкера (1549р.) [1].

Вершиною розвитку економічного напряму облікової думки вважаються праці французьких вчених, зокрема, Е.П. Леоте та А. Гільбо. Виходячи із положень запропонованої ними теорії, бухгалтерський баланс є наслідком подвійного запису, синтезом рахунків, що не закрилися. На їхню думку, в основі бухгалтерського балансу лежать рахунки, але разом із тим він є відображенням активів та капіталу підприємства з урахуванням отриманого прибутку. Вченими запропоновано в активі балансу відображати основні засоби, капітальні інвестиції, оборотні активи і збитки, а в пасиві - власний капітал підприємства, заборгованість перед кредиторами, прибуток [3].

Таким чином, весь шлях розвитку балансу як форми бухгалтерської звітності можна поділити на наступні періоди.

Перший період – «зародження звітності та її перші кроки» (4000 р. до н.е. – VII ст. н.е.). На цьому етапі звітність розглядається як завершальний етап реєстрації фактів господарської діяльності. Характерні риси звітності: обов'язковість, поступовий перехід до суворої періодичності, орієнтація на інтереси державної казни.

Другий період – «становлення звітності» (VIII-XVIII ст.). Характерні риси: виникнення та розвиток балансу як основної форми звітності; розвиток вчення про звітність як наслідок її юридичної регламентації.

Третій період - «народження науки» (XIX – початок XX ст.).

Четвертий період – «розвиток звітності в прорадянський період (20-ті - 80-ті роки XX ст.). Спостерігався поступовий перехід від «мистецтва» відображення, підсумовування діяльності підприємства (30 – 50-ті роки) до забезпечення інформації про економічні проблеми для прийняття економічних рішень (70-ті роки).

П'ятий період - «переорієнтація звітності» (80-ті роки XX ст. – по теперішній час). На цьому етапі звітність розглядається як засіб взаємодії підприємства та ринку і важливий інструмент для налагодження ефективного управління. Основні вимоги до звітності - достовірність, доречність, порівнянність, зрозумілість [2].

Отже, на підставі викладеного матеріалу можна однозначно сказати, що в системі бухгалтерської звітності баланс займає центральне місце, тому що інформація, відображена в ньому, дає можливість формувати загальне уявлення про обсяг, структуру та стан майна організації, про його забезпечення власними та залученими джерелами покриття. Ця інформація важлива для внутрішніх і зовнішніх користувачів бухгалтерської звітності, оскільки дозволяє оцінити рентабельність, платоспроможність і кредитоспроможність організації, стан та ефективність використання ресурсів, стан кредитних і розрахункових відносин, а також ефективність фінансово-господарської діяльності загалом.

Список використаної літератури:

1. Кулик В.А. Бухгалтерський баланс: минуле, сучасне, майбутнє: монографія. - Полтава: РВВ ПУЕТ, 2010. - 186 с.
2. Бадмахалгаев Л.Ц., Санжарикова Є.М. Бухгалтерський облік: історія, методологія, організація. - Еліста: АПП «Джангар», 2004.
3. Лега О. Баланс підприємства: історична ретроспектива методики складання /О. Лега // Економічний аналіз. - 2010. - №6. - С. 110 - 111.

Кіш Діана Іванівна,
студентка спеціальності «Фінанси, банківська
справа та страхування»,
Головачко Василь Михайлович,
к.е.н., доцент кафедри обліку
і оподаткування та маркетингу,
Мукачівського державного університету

БУХГАЛТЕРСЬКИЙ ОБЛІК В ТОРГОВІЙ ДІЯЛЬНОСТІ

Бухгалтерський облік торговельної діяльності має свої особливості порівняно з обліком інших видів діяльності. На сьогодні всі господарські операції торговельного підприємства – від купівлі товару до визначення фінансового результату – зазнали змін при відображенні в бухгалтерському обліку.

Теоретичні та практичні аспекти організації обліку в торгівлі розглядалися в роботах багатьох вчених, таких, як: Захожай В.Б., Орлова В.К., Савич В. І., Костецька Л.А.

Метою є дослідження особливостей процесу обліку товарів на підприємствах України.

Торгова діяльність є одним із видів підприємницької діяльності. Згідно законодавства України. Торгова діяльність – діяльність з придбання або створення активів і пасивів з метою продажу в близькому майбутньому та/або для отримання прибутку від короткотермінових коливань ціни або дилерської маржі (торгові операції), а також діяльність з хеджування торгових операцій [1].

Торговельна діяльність може здійснюватися суб'єктами господарювання в таких формах: матеріально-технічне постачання і збут; енергопостачання; заготівля; оптова торгівля; роздрібна торгівля і громадське харчування; продаж і передача в оренду засобів виробництва; комерційне посередництво у здійсненні торговельної діяльності та інша допоміжна діяльність по забезпеченню реалізації товарів (послуг) у сфері обігу.

Бухгалтерський облік в торгівлі здійснюється з дотриманням основних принципів, зазначених Законом України «Про бухгалтерський облік і фінансову звітність в Україні», а також прийнятих Положень (стандартів) бухгалтерського обліку [2].

Бухгалтерський облік на підприємствах торгівлі може бути організований на основі повної централізації або децентралізації або часткової децентралізації

МУКАЧІВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

89600, м. Мукачево, вул. Ужгородська, 26

тел./факс +380-3131-21109

Веб-сайт університету: www.msu.edu.ua

E-mail: info@msu.edu.ua, pr@mail.msu.edu.ua

Веб-сайт Інституційного репозитарію Наукової бібліотеки МДУ: <http://dspace.msu.edu.ua:8080>

Веб-сайт Наукової бібліотеки МДУ: <http://msu.edu.ua/library/>